

MAGYAR-HOLLAND ISZEMLE

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP

MEGJELENIK HAVONTA

Előfizetési ár:

Negyedévre 2000 korona

FELELŐS SZERKESZTŐ:

VIDOR MARCEL

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

BUDAPEST, VIII, ÜLLŐI-UT 4.

TELEFONSZÁM: JÓZSEF 98-61.

Holland világ Budapesten

A Magyar-Holland Társaság és az Országos Gyermekvédő Liga már hónapok óta nagy szeretettel foglalkozott a hollandi nevelőszülők budapesti látogatásával. Oly szépen készítette elő ennek a ránk nézve felemelő és megtisztelő vendéglátásnak ügyét, hogy a nagyszerű eredmény el nem maradhatott. A hollandusok, 310 nevelőszülő, június hó 24-én megérkezett Budapestre és a magyar társadalom szeretete oly impozáns módon nyilvánult meg a vendégek iránt, mely örökké emlékezetes marad mindkét nemzet fiainak szívében és alkalmas lesz arra, hogy Magyarország hírét, nagy kulturhivatottságát, a hollandusok útján, ország-világ előtt dokumentálja.

Meg kell említenünk e helyen azokat a tényezőket, akiknek köszönhető, hogy ez a nagyszerű látogatás létrejöhett. Vreede János hollandi kir. alkonzul a Magyar-Holland Társaság főtítkára vállalta a munka orozslánrészét, nagy segítségére voltak Neugebauer Vilmos kir. tanácsos, az Országos Gyermekvédő Liga igazgatója, Zilahy Dezső Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalának vezetője, a Magyar-Holland Kulturgazdasági R. T. és a Magyar Holland Társaság vezetősége, illetőleg főtítkári hivatala. Résztvett az előkészítés munkájában a Magyar-Holland Bank R. T. Halász Miklós ügyvezető igazgató vezetésével, aki teljes erejét vetette latba, hogy az adminisztratív munkák minél kifogástalanabban folyjanak le. Ép így segítségünkre volt Stein Márton, a Danubius Áruforgalmi R. T. igazgatója, aki egyebek közt filmfelvételeket is készített a hollandusok megérkezéséről és itt tartózkodásáról. Egy filmdarab is készült, melynek szövegét Vidor Marcel szerkesztő állította össze, s ennek alapján Márkus László elkészítette a scenáriumot, Déry Alfréd rendezésében készülnek el a filmfelvé-

telek. A Magyar-Holland Kulturgazdasági Részvénytársaság áldozatkészségéből jön létre a hatalmas munka.

E helyen köszönetet kell mondanunk a miniszterelnökségnek, a külügyminisztériumnak, a népjóléti minisztériumnak, a földmivelésügyi minisztériumnak és Sipőcz Jenő polgármesternek, akik nagyszerű támogatásukkal segítettek elő azt, hogy a vendéglátás ilyen nagyszerűen sikerüljön.

A vendégeket a hollandi államvasutak különvonata hozta Magyarországra. A Magyar Kir. Államvasutak 50% kedvezményt nyújtottak az utazó társaságnak és ezért hálás köszönet illeti a kereskedelmi miniszteriumot és a m. kir. államvasutak igazgatóságát. Budapest Székesfőváros Közlekedési Vállalata külön kocsikat bocsátott a hollandusok rendelkezésére itt tartózkodásuk egész idejére.

A Magyar-Holland Társaság, az Országos Gyermekvédő Liga képviselőjében Neugebauer Vilmos kir. tanácsos, Vidor Marcel szerkesztő, Baller József utaztak el Hegyeshalomra, ahol már a határnál üdvözölték a vendégeket. A vendégeknek elébe utazott Dénes szállodai igazgató is. A Magyar-Holland Társaság kezdeményezésére egy hollandi nyelven készült budapesti tájékoztató is megjelent, mely gazdag illusztrációkkal tette lehetővé a hollandusoknak, hogy fővárosunkat minden tekintetben megismerjék.

Ahogy a vonat Hegyeshalomba berobogott, százakra menő tömeg kendő- és kalaplobogtással, éljen kiáltásokkal üdvözölte a vendégeket. A közönség Neugebauer Vilmos ielkes beszéde után hatalmas ovációkkal ünnepelte a vendégeket, akik kottával a kezükben a magyar himnuszra zendítettek rá. Felejthetetlen jelenet volt ez.

A mosonmagyaróvári, győri és komáromi

állomáson ezek az ünneplések fokozott mértékben ismétlődtek meg.

11 órakor este robogott be a vendégeket hozó különvonat Budapest keleti pályaudvarra, mely ez alkalomra holland-magyar zászlókkal és cimerekkel pazarul fel volt díszítve.

Szeszlér Hugó dr. főkapitányhelyettes utasítására, aki rendkívüli szeretettel karolta fel a hollandusok vendéglátásának ügyét, kivonult a rendőrség, mely már a kora délutáni óráktól kezdve példás rendet biztosított az állomáson és környékén. Egyre érkeztek a szülők és gyermekeik az állomásra. A gyermekek zászlócskákkal kezükben nemzeti viseletben vonultak fel. A virágok egész áradata töltötte be illatával az állomásnak nagy csarnokát. A magyarruhás leányok az egész csarnok hosszában állottak fel az *Országos Gyermekvédő Liga* hölgyeinek vezetése alatt. Élükön állott a fáradhatatlan fővédnöknő, *Steller* Antalné, aki a fogadtatást szervezte és vezette. Az ő érdeme, hogy a fogadtatás külső képe olyan gyönyörűen alakult.

A vendégek fogadására megjelentek *Gerevich* Zoltán, külügyminisztériumi osztálytanácsos, *Angyal* Kálmán, népjóléti miniszteri tanácsos, *Rottenbiller* Fülöp, igazságügyi államtitkár, *Huszár* Gyula, az *Országos Gyermekvédő Liga* kormánybiztosa, *Szilágyi* Károly, udvari tanácsos, *Halász* Miklós, a *Magyar-Holland Bank R. T.* ügyvezető igazgatója, aki a *Magyar-Holland Társaság*ot képviselte, *Bánde* Béla és *Stein* Márton igazgatók. Ezrekre és ezrekre menő tömeg óriási várakozással leste a vonat beérkezését.

Amint a vonat berobogott, a hatalmas ováció betöltötte a várócsarnokot. Percekig tartó éljenzés remegtette meg a várócsarnokot. Közben kiszállottak a vezetők. *W. G. H. Le Fèvre* és *A. Tején* urak, akiket *Gerevich* Zoltán a kormány nevében, *dr. Purébl* Győző a főváros, *Huszár* Gyula az *Országos Gyermekvédő Liga* nevében üdvözölt. Majd egy magyar kis lány, *Petrilla* Boriska holland nyelven köszöntötte a vendégeket. *Le Fèvre* ur könnyekig meghatva válaszolt és biztosította a magyarokat, hogy Hollandia egy percig se fog habozni akkor, ha a magyar gyermekek támogatásáról van szó. Mély hálával köszönte meg az impozáns fogadtatást, amit honfitársainak lelkes örömmel fog tudomására hozni. Ennek következményei nem maradhatnak el, mert a magyarok szeretete egyik legfőbb támasztéka a magyar és holland nemzet megértésének.

A hollandi vendégek közül 78-an a *Continental szállóban* helyezkedtek el, a többiek vendégszerető magyar családok otthonában találtak elhelyezést. A nevelőszülőkön kívül 20 hollandi teológus is ideérkezett, hogy egy diákösszejövetelen vegyen részt.

Junius 25-én kezdődött a budapesti látogatás hétnapos programja, melyet a *Magyar-Holland Társaság* az *Országos Gyermekvédő Ligával* állított össze.

Itt közöljük a programot, melynek lefolyásáról lapunk legközelebbi számában fogunk beszámolni.

Junius 25. Reggel 10 órakor összejövetel a *Magyar-Holland Társaság* irodájában. A kirvár, Mátyás-templom, Halászbástya megtekintése. Délután Margitsziget, este Városi Színház. Vacsora a Metropol-szállóban.

Junius 26. Reggel 8 órakor összejövetel mint fent. Az Országház, a Szabadság-tér, Tőzsde, Kuria, Bazilika megtekintése. Délután az *Országos Gyermekvédő Liga* intézményei kerülnek sorra. Este a budai dalárda hangversenye az Állatkertben.

Junius 27. Délután 1 $\frac{1}{2}$ órakor gyülekezés a *M. F. T. R. Eötvös-téri hajóállomásán*. Utazás Visegrádra, ahol a hollandusok a népjóléti minisztérium vendégei lesznek.

Junius 28. Reggel 9 órakor összejövetel a földalati vasut *Vörösmarty-téri végállomásán*, ut a Városligetbe, a Szépművészeti Múzeum, a Mezőgazdasági Múzeum, és az Etnográfiai Múzeum megtekintése. Délután 2 és $\frac{1}{2}$ órakor összejövetel a *Szent Gellért-téren*, 3 óra 10 perckor utazás Budafokra, ahol a hollandusok az állami borpincészetben a földmivelésügyi minisztérium vendégei lesznek.

Junius 29. Reggel 5 óra 45 perckor összejövetel a Keleti-pályaudvar II. oszt. várótermében, utazás Mezőkövesdre, visszaérkezés délután 6 óra 05 perckor.

Junius 30. Összejövetel reggel 9 és $\frac{1}{2}$ órakor a *Magyar-Holland Társaság* irodájában. 10 és $\frac{1}{2}$ órakor istentiszteletek a *Kálvin-téri református templomban* és a *Várkápoldánban*, délután a protestáns és római katolikus intézmények megtekintése. Fogadás a *Bethesdában* a protestánsok részére.

Julius 1. Összejövetel reggel 9 és $\frac{1}{2}$ órakor a *Magyar-Holland Társaság* irodájában, séta a városban. Délután 3 óra 10 perckor utazás a *Svábhegyre*, ahol az *Országos Gyermekvédő Liga* uzsonnára vendégül látja a hollanduso-

kat, a fogadáson jelen lesz *Albrecht királyi herceg* is.

A hollandus vendégek július 25-én vacsorára gyültek össze a Metropol-szálló hollandi és magyar színekkel gyönyörűen feldiszitett éttermében. A vacsorán a magyar urak közül megjelentek *Neugebauer Vilmos* kir. tanácsos, az *Országos Gyermekvédő Liga* igazgatója, *Stein Márton* a *Kulturgazdasági R. T.* igazgatója, *Vidor Marcel* szerkesztő és neje, *Gerle Mária*, a holl. kir. követség volt titkárnöje és a rendezőség részéről *Baller József* és *Stein Béla*. A vacsora nagyon kedélyes hangulatban folyt le és magyar-holland barátkozási ünnepséggé alakult ki. A felköszöntők során egyik hollandi ur, aki egy amerikai vendéget hozott magával, tréfásan kérte az amerikaiakat, állítsanak fel ők is egy magyar-amerikai társaságot az Egyesült Államokban, lássák vendégül a magyar gyermekeket és biztosítja őket, hogy az ideérkező amerikai állampolgároknak is ilyen felejthetetlen fogadtatásban lesz részük.

Németalföldi vendégeink

Irta: SZALAY KÁROLY

A sokzugásu Északi tengernek európai, déli partvidékéről néhány száz főből álló társaság időzik most nálunk, jó pár ezer kilométernyi ut ide s vissza megtételét szívesen vállalva csak azért, hogy nemzetünk és hazánk iránt érzett meleg rokonszenvét ez által is kimutassa. Azon ország és nemzet fiai jöttek el hozzánk spontán elhatározás alapján, amelynek pusztán neve említésekor is nagyot dobban a szív a magyar keblekben s olyanformát érez, mint a viharzó tengeren hányatott hajós, mikor sötét éjben, veszélyes zátonyok között feltűnik előtte a biztos, kivezető utat jelző világítótoronynak szabályosan pislantgató fénysugára.

Hollandia és a hollandusok neve ma már élő fogalomvá vált hazánkban s ebben a fogalomban az embertestvériség eszményének megtestesülését érezzük és pedig a legtisztább, legnemesebb s teljesen érdeknélküli formában.

Mert, ha feltesszük magunknak azon kérdést, hogy tulajdonképen mi is hozza hát közénk, a mi megcsonkított, agyonnyomorított hazánkba ezeket a becsületes gondolkozásu, magas kulturális légkörben élő s anyagilag teljesen jól szituált hölgyeket és urakat, akiket tenger-melléki, paradicsomi szépségű hazájukban az élet, a szellem és a test minden áldásával oly

dusan eláraszt: igazán nem találunk más feleletet rá, mint ezt az egy szót: *a szívük*. A szívüket, a lelküket hozzák ők mihozzánk, a mi szomorúsággal telt, hazafiui bánattól elgyötört s lelki, testi gondoktól agyonzaklatott szívünk erősítésére, megvigasztalására, folyton égő sebeink fájdalmának enyhítésére. Boldog haza, boldog nemzet fiai, fogadjátok testvéri jobbotokért, szívetek meleg szeretetért forró hálánkat és köszönetünket! Istén hozott benneteket!

De hoztak Ők a szívük mellett még egyéb „jóillatu ajándékot” is.

Észak viharezett s vihartálló fiainak lelkébe, majdnem kétezer éves történeti mult kemény küzdelmei, az ősapák lelkének hazát teremtő és megtartó energiái s szabadságért és függetlenségért való, nemes rajongásai szüremkedtek be atavisztikus örökségként s az életosztón által kikényszerített, létért való harc nagy fordulópontjain, az ezen energiából sarjadt hazafiui s polgári erények irányították a nemzetélet kialakulását s tették a hollandusokat az emberi civilizáció elsőrangú bajnokaiává.

A batáv *Claudius Civilis* ez készítette szabadságharcra *Vespasianus* császársága alatt Róma ellen; s a *Castra Vetera* bástyái mellett lefolyt hősi küzdelmek ismétlődtek meg a spanyol járom lerázásáért *Haarlem* (1673), *Leiden*, *Maastrecht* (1579), *Mechelen*, *Hertogenbosch*, *Antwerpen* (1585) falai alatt. De ugyanezen időtájt keresték fel a holland hajók *Uj Guinea* (1593) partjait is először s kötött ki *Heemskerck* és *Barends Nova-Zembla* jégmezői mellett *van Neck* Kelet-Indiában (1601). Ekkor alakult meg a Kelet-Indiai Társaság (1602) s lett *P. Both* első kormányzója a Holland-Indiai gyarmatoknak; majd a Nyugat-Indiai Társaság is megalakult (1619) s *Brazília*, *Cuba*, *Curacao*, *Malacca* holland befolyás alá kerültek (1630—40 közt) s ez időben tette *Abel Tasman* Ausztrália körül felfedező utját (*Tasmania* vagy *Van Diemensland* 1642). Tehát a hollandok nagy, állami és nemzeti létet biztosító tényekkel igazolták be a „*crescit sub pondere palma*” régi igazságát.

De ugyanezzel egyidejűleg, a szellemi élet terén is hatalmas lépésekkel haladtak elő. A rotterdami *Erasmus* által (1467—1536) is előkészített lelkiismereti szabadság és felvilágosodás magvai csirázásnak indultak s a reformáció számára tág kapukat nyitottak a holland nemzet lelkében; hamarosan híressé vált főiskolák alapítottak meg: *Leiden* (1575), *Franeker*

1585); a festészet nagymesterei világhírt szerettek nevükkel nemzetüknek; s bár az eszmék küzdelmében s az államélet viharos kialakulása közben szomorú jelenetekben, szélsőségekbe csapó kirobbanásokban se volt hiány: a dicső, maroknyi holland nép keményen állta az idők viharait s örökszépségű példákat adott arra, hogy kicsinyben is mily nagy lehet az óriási akaraterő és kitartó küzdelem.

Ezt a nagybecsű, történeti tanulságot is elhozták közénk kedves holland látogatóink, mintegy reménysugárt gyujtva csüggeteg sziveinkben jövőnk felől, melynek megteremtése, elsősorban saját nemzeti energiáink bölcs és teljes felhasználásától s a haladás és felvilágosodás szolgálatába való állításától függ.

A derék és nemesszívű holland látogatók közül sokakat a nevelő és gondozó szülék (pleegouders) aggódó szeretete, volt gyámoltjaik iránt, hozott el körünkbe; a hollandusok páratlan gyermek- és emberszeretete, mely évek óta szórja ránk jóltevő sugarait; de mindnyájukat az embertestvériség magasztos érzése készítette mégis, hogy baráti jobbot nyujtsanak méltatlanul eltaposott nemzetünknek s hogy, mint élő példával: nemzetük multjának nagy tanulságaival reményt is gyujtsanak kétségek közt vergődő sziveinkben.

Áldja meg őket jóságukért a minden áldások kutfeje! Isten hozta őket! Isten vezérelje utaikon!

Magyar Est Hágában

A hágai társadalom — akárcsak a tavalyi Magyar Est alkalmával — az idén is tanujelét adta a magyarság iránti szimpátiájának.

A május második felében rendezett nagyszerű Magyar Est közönsége a királyi székhely előkelőségének színe-java, a diplomáciai testület nagy része volt.

Ezt az Estet — Széchényi mondásával élve — Hága városának „szebb lelkű asszonyai“ rendezték a „Mefhosz-ház“ javára, hogy evvel a nyomorgó magyar egyetemi hallgatóknak végleges segítségét nyujtsanak. Az eredmény már letette a „Diák-ház“ alapját — a *jövedelem túlhaladta a hetven milliót* — és példát nyujtott a megkezdett nagy munka támogatására.

A rendező hölgybizottság tagjai voltak többek között az angol nagykövet felesége, a magyar gyermekek jötevőjének Vredenburch bárónak felesége és Apor Henriette bárónő, azután a holland

királynő udvarmesterének és a portugál követnek a felesége, a jótékony van Till — a nemes Creutz — és a van Vorst tot Vorst bárónéken kívül a nemesszívű rotterdami konzulunk Hagnegraaff felesége.

Azonban ennek a társadalmi eseménynek lelke, a magyarság hágai védasszonya Thyssen de Bornemissza báróné volt, ez a nemes lelkű magyar mágnásasszony a hágai társadalom legelőkelőbb pozícióját tölti be.

Szép májusi nap alkonyán vette kezdetét a Magyar Est a Witte Brug Szálló termeiben, melyeket a hotel tulajdonosa ismét szivességből rendelkezésre bocsátott.

Bevezetésül Deák Ferenc a Mefhosz külügyi tanácsának elnöke tartott előadást vetített képek kíséretében a magyar diákság helyzetéről, önszegélyző munkájának eredményeiről a „Centrum“ működéséről.

A közönség az est műsorával együtt, egy Teleky Pál gróf előszavával ellátott prospektust kapott a magyar egyetemi ifjuság küzdelmeiről az életért és a kulturáért.

A füzet fedelét József kir. herceg által a diáknymor enyhítése céljaira adományozott diadém díszítette. *Nagyszerű morális erőt nyujt ez a nemes adomány minden külföldi akció alkalmával; bátran és büszkén állíthatjuk ezt minden ország közvéleménye elé.*

Az est művészi részét úgy mint tavaly dr. Koós Géza, az ismert hágai magyar impresszárió önzetlenül rendezte.

A holland hangversenyközönség kedvence Bokor Judith gordonkaművésznő Boelman Variations Syphoniques-en kívül a Serenade Espagnol rendkívül finom játékával aratott nagy sikert, utoljára általános kívánságra Popper Magyar rapszodiáját adta elő, amivel aztán „legmagyarabb“ sikerét aratta a bájos művésznő. Rajta kívül az ünnepelt holland zongoraművészt Anriessent, aki énekművésznő feleségével aratott sikert Chopin balladáján kívül Liszt 10-ik Rapszodiájának eljátszása után tapsolták meg legmelegebben.

A művészek közreműködését a hágai követség vezetője Forszter Pál báró és a Mefhosz nagy virágcsokrokkal köszönték meg.

A szünetben tizenkét magyarruhás kisleány járta el a palotást a hollandok nagy tetszésére. A közönség hangulatát Tóth Pali, hágai magyar cigányprimás nótái a kicsattanásig fokozták; ilyen hangulatban senki sem birt ellenállni a szép fiatal hölgyek kínálásának, akik Thyssen

de Bornemissza báróné nagyszerű büfféjének minden finomságával ellátták a megjelenteket.

A hangverseny befejeztével *Buday Kálmán holland beszéd* keretben mondott köszönetet a jelenlevőknek, a magyarság iránt érzett mély szimpátiájuk nagyszerű tanuságtételéért.

Mindezt követő bálra sokan maradtak a diplomáciai testület és a hágai arisztokrácia fiatalabb tagjai közül is.

A souper alatt magyar cigányzenére Thyssen de Bornemissza bárónéval Buday Kálmán, Bokor Judithal pedig Deák Ferenc jártak el a csárdást a jelenlevők lelkesedésének kíséretében.

Igy már a második Magyar Est vált a holland királyi székhely társaságának felejthetetlen szép emlékévé.

A hollandus keresztyén ifjusági egyesületek és Magyarország

— K. I. E. — Y. M. C. A. — G. J. M. V. —

Az első keresztyén ifjusági egyesületek az elmúlt század első felében alakultak és pedig Angliában, Németországban és Svájcban saját indítatásukra és rendszeren anélkül, hogy egymásról valamit is tudtak volna. A fiatal emberek azon vágya, hogy az Úr igéjét együtt hallgathassák és megbeszélhessék; továbbá azon szükségérzete, hogy másokkal is megismertessék az evangéliumot volt a legfőbb oka ezen egyesüléseknek. A keresztyén ifjusági egyesületek atyja, Sir George Williams. Az emberek lelkében akkoriban mindenütt új, friss és életerős hitélet éledt fel, az ifjuság közötti munkát kezdték az idők követelményének tekinteni.

Ezernyolcszázötvenötben tartották Párisban a világkiállítást, akkor még mint egészen különös dolgot. A genfi egyesület kezdeményezésére augusztus havában a különböző országok egyesületeinek képviselőit meghívták egy világgyűlésre. Körülbelül hatvanan jelentek meg ezen a gyűlésen, Svájc, Németország, Franciaország, Anglia, Amerika és Hollandia képviselőiben.

Valóban elfelejthetetlen pillanat volt, 1855 augusztus hó 23-án, csütörtökön d. u. 3 órakor, amikor is *Mr. Stevenson* New-Yorkból azt az ajánlatot tette, hogy használják fel ezt a barátságos gyűlést arra, hogy alakítsák meg a „világszövetséget”. Az ajánlatot másnap elfogadták. Mire a gyűlés térdreborult és... Az Úr maga volt a megalapító.

A szövetség alapelvét következőképen szövegezték meg:

„Les Unions chrétiennes réunissent dans une même association les jeunes gens qui, regardant Jésus-Christ, comme leur Sauveur et leur Dieu, selon les Écritures; veulent être ses disciples dans leur foi et dans leur vie et travailler ensemble à étendre parmi les jeunes gens le règne de leur Maître! Fait et signé à Paris. Août 1855.”

Ez az u. n. párisi alap, vagyis magyarul: az egyesület célja, egy társaságba gyűjteni azokat a fiatal embereket, kik Jézus Krisztust Megváltójuknak és Istenüknek tekintik, a Szent Írások szerint; az Ő tanítványai akarnak lenni hitőkben és életökben, és együtt akarnak munkálkodni Mesterük országának az ifjuság között való elterjesztésén.

Elhatározták azt is, hogy a testvéregyesületeket világszerte ezen az alapon szervezik meg.

Azok, akik e munkát megkezdték, már rég elszólítottak, — Sir George Williams † 1905 — de helyüket mindig új és új emberek foglalták el és elmondhatjuk, hogy nincs még egy egyesület, még egy Egyház, mely oly szép egészet képezve az egész földtekén elterjedt volna, mint a keresztyén ifjusági egyesületek világszövetsége, (*Young Men's Christian Association — Christelijke Jonge Mannen-Vereeniging — Christl. Verein jünger Männern — Union chr. des jeunes Gens*).

Genftől, ahol a világszövetség 1879 óta székel, indulnak ki a titkárok, munkálkodók a világ minden része felé, és ahol még nincsenek keresztyén ifjusági egyesületek, ott mindenütt alapítatnak ilyenek.

Hatalmas épületek, fizetett titkárok és többek nagybecsű támogatása segítik elő a munkát, amely révén ezren és ezren ismerik meg az Úr igéjét és találnak vigasztalást.

Az ezernyolcszáz negyvenes évek táján alakult meg Amsterdamban svájci lelkészek propagandájának hatása alatt egy kis társaság. „Révei” nevű vallásos mozgalom. A társaság tagjai között találjuk a következőket: *Bilderdijk, Da Costa, Capadose, De Clerq, James, Heldring*, etc. . . .

Az első ifjusági egyesület Hollandiában Amsterdamban városában alakult, ami különösen *W. van Oosterwijk Brugn* ur munkásságának köszönhető, akik különben is a holland ifjusági egyesületek atyjának neveznek. Számos egye-

sületet alapított és 1853-ban a nemzeti szövetséget is ő hozta létre.

Az első egyesületeket Amsterdamban, Zwolében, Harderwijkben és Hárlemben találjuk. 1854-ben maga az *Orániai Herceg (Prins van Oranje)* is tagja volt a leideni ifjusági egyesületnek. Az ifjusági egyesületi mozgalom teljes virágzásnak indult. Megjelenik a „Jonge lingsbode“ mint a hollandi egyesületek hivatalos lapja; irodalmi szakosztályok, ének-, missziói-, alkoholelles osztályok, fiuegyesületek, vasárnapi iskolák, torna- és zeneegyesületek alakulnak meg az egyház keretén belül. És levelezők, utazó titkárok igyekeznek az egyház virágzását elősegíteni. Az egyesület az ifjakat, fiatalembereket jó polgárokká neveli, akik az Orániai házat, a hazát és az Egyházat szeretik, olyan pilléreké, amelyeken az Állam, Egyház és társadalom nyugszik, Krisztus láthatatlan Egyházának olyan polgáraivá, kik térdet hajtanak Urunk, Jézus Krisztus trónja előtt. A hollandi keresztyén ifjusági egyesületek fővédnöke királyi öfelsége Henrik herceg (Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden).

Az egyesületi munka nálunk csak 1883-ban indult meg. Körülbelül 40 évvel ezelőtt a magyar egyházi és közélet két kiváló vezérfia *Szilassy Aladár* ur v. b. t. t. a közigazgatási bíróság nyug. másodelnöke (akkor fiatal ügyvéd) és *Szabó Aladár* ur budapesti ref. lelkész (akkor theologus diák) a Keresztyén Ifjusági Egyesületek Világszövetségének buzgó és lelkes főtitkárának: *Fernand Károly* svájci ezredesnek buzdítására megkezték Budapesten a keresztyén ifjusági egyesületi munkát.

Az egyesületek az egész országba elszaporodtak, de különösen a Tiszántulon és a Duna-Tisza közén. Egészen a háboru kitöréséig nagyon szép munka folyt itt Magyarországon, de a háboru ezt a nemes intézményt is teljesen lesújtotta. Az egyesületek katonatöredékeket állítottak fel és végezték nehéz munkájukat a katonák között.

A háboru szerencsétlen vége, a forradalmak, rémuralom teljesen tönkretették egyesületeinket. Ekkor egyszerre egy nemes, jószívű nép hajlandónak mutatkozott gondjainkba osztozódni, segítségünkre lenni. Ez a nép, amint azt könnyen kitalálhatjuk és mint mindannyiszor ez alkalommal is a hollandusok voltak. A háboru befejezése után ugyanis a Világszövetség kezdeményezésére minden!semleges Állam keresztyén ifjusági egyesületei elvállalták egy hadviselt

állam keresztyén ifjusági egyesületeinek felsegítését. És talán nem egészen véletlen, hogy bennünket épen a hollandusok vállaltak. A nemes hollandus szív, mely annyiszor tett tanubizonyságot nagy felebaráti szeretetéről és páratlan önfeláldozásáról, ez alkalommal is kitett magáról. Pedig odahaza, saját országukban is volna elég munkájuk, de ők mégis kötelességöknek tartják segíteni rajtunk. Külön szakosztályt alakítanak az itteni munkára — (*Arbeid in Hongarije*) — hivatalos lapjukban „*Hongaarsche brieven*“ cím alatt állandóan cikkeket közölnek az itteni munkáról és általában a legnagyobb figyelemmel kísérik azt; igyekezzünk tehát, hogy méltók lehessünk eme nagy áldozatkészségre.

Munkatérünk nagyon sokoldalú, mert értelmi, erkölcsi, lelki és társadalmi kiképzésre minden téren kell, hogy alkalom nyíljon, ami által a fiatal emberek előkészítenek arra, hogy Isten nagyobb dicsőségére élhessenek és dolgozhatnak.

Székely Sándor

„Hiszen ember vagyok!”

G. Waalner után, hollandból

Óh ne mondd azt, ne mondd soha!

„Hiszen ember vagyok!”

Ennél dicsőbb nevet neked,

Nem is kívánhatok!

Légy ember! Lelked fogja át

Az eszmék nagy körét

S árássa szived szüntelen

Szeretet özönét!

Légy büszke rá, hogy nem hajolsz

S szenny hozzád nem tapad;

S annál kit szenvedély vezet:

Te, többnek tartsad magad!

Jó uton hogyha indulál:

Járj, rendületlenül!

Barát, nő, gyermek: jó, ha társ;

Ha nincs: hát egyedül!

Tisztult tudás s hő érzelem

Ha embert áthatott:

E névnél szebbet, én, neked

Nem is kívánhatok!

Szalay Károly

Hollandi kereskedelem

Egy előkelő amerikai ujság érdekes cikket közöl a hollandi kereskedelem helyzetéről. A lap többek között a következőket írja:

A normális kereskedelmi viszonyok beálltával a nemzetközi kereskedelemben nagy verseny fog megindulni, hogy minden ország a maga számára biztosítsa az elsőséget. Még nem régen Amerika abban a véleményben volt, hogy Anglia lesz legjelentékenyebb versenytársa, ám az utóbbi hetekben meggyőződött afelől, hogy Hollandiát sem szabad számításán kívül hagynia. Az amerikai piacon 40 millió dollár hollandi kötelezvény került kibocsátásra és ez nem csak az adósságok konszolidálásának céljait szolgálja, hanem a hollandi hitelügy amerikai fejlesztését is. Az amerikai bankárok meggyőződése, hogy Hollandia a világpiacon az eddiginél nagyobb szerepet kíván játszani. Hollandia a messzi keleten rendkívüli mértékben kiterjesztette kereskedelmét; Afrikában is piacot teremtett és a háboru befejezése után Dél-Amerikával is összeköttetésbe lépett. Az Egyesült Államokkal fennálló kereskedelmi nehézségeket elhárította. Az amerikai hitel igénybevételével Hollandia évszázados szokásaitól tért el. Hollandia kereskedelme mindig előkelő színvonalon állott és a hollandi kereskedőknek és bankároknak köszönhető nagyrészt, hogy a világháboru által súlyosan érintett világkereskedelem kezd újból fellendülni. Dacára annak, hogy Hollandia közel feküdt a hadviselő államokhoz, mégis sikerült neki a hollandi tengeri kereskedelem továbbfejlesztésének alapjait lerakni. Dél-Amerikában új bankházakat alapítottak és gőzhajtású társaságokat támogattak. A hollandusok tehetsége különösen a háboru után nyilatkozott meg. Európa különböző országainak pénze értékben csökkent. Ez országok kereskedelmi leg függő viszonyban voltak Hollandiától és kis értékű pénzeiket a külföldi piacokkal szemben fel nem használhatták. A hollandi bankárok csak font-, sterling-, dollár- vagy forint-fizetéseket fogadtak el. A papiros márka, rubel, korona a kereskedelmi ügyleteknél nem jöttek tekintetbe.

A kereskedelmi világversenyben az Egyesült Államokkal és Angliával szemben Hollandia hátrányban van. Hollandia nemzeti vagyona összesen 6.500.000.000 — dollárt tesz ki, míg az Egyesült Államok csak a múlt évben 12.000.000.000 — dollárt takarított meg.

A „Magyar Nemzeti Múzeum” Széchenyi könyvtárában elhelyezett holland codexek

A legnagyobb fénykép a Cod. Holl. 4-ből való. Címe: „Legende der Heiligen Anna und Marie.“ Kezdősorai: „Dit is vander gheboorte...“ A codex a XV. századból való (1458.) és Jan-kovich Miklós gyűjteményével került hozzánk. 257 paginából áll, a fotográfia a 14. pagináról való.

A középső fénykép a Cod. Holl. 3-ból való. Címe: „Breviarium Hollandicum.“ Kezdősorai: „Hier be ghint onser liwer vrouwe getide...“ A codex a XIV. századból való, szintén J. M. gyűjteményével került hozzánk. Vannak benne Kazinczy Ferentől származó bejegyzések. 302 paginából áll. A fotográfia a 13. pagináról való.

A legkisebb fénykép a Cod. Holl. 6-ból való. Címe: „Orarium seu officium Beatae Mariae Virginis.“ Kezdősorai: „Hyr beghint onser lener vrouwe ghetide.“ A codex a XVI. századból való (1505.) Farkas Lajos könyvtárával került hozzánk. 205 paginából áll, a fotográfia a 9. pagináról való.

Felelős kiadó: VIDOR MARCEL

Elektrische Mess- Geräte

Qualitätsware.

Dános & Urner,
Bpest, V, Pozsonyi-ut 4/f.

Verlangen Sie Offert!

TEL: 13-18

* THALIA *

* BUDAPEST *

* MŰINTÉZET *

FOLYÓIRATOK

KÖNYVEK

NYOMTATVANYOK

SIMON GYULA

BUDAPEST, VIII, Üllői-ut 4.

Vervaardigt
en verkooptKoffers, Reistasschen, portefeuilles,
enz. en alle andere lederwaren in prima uitvoering**N. V. KLEIN EN ZOON**
BUDAPEST.Fabrikant van wereldberoemde zeepsoorten en
kosmetiek-producten.Overal in Nederland worden onze artikelen reeds sinds jaren door
iedereen gekocht.

Radio-, foto- en chemische industrie

BUDAPEST, IX.,
MESTER-UTCA 9.**KOVALD**

VERFT EN STOOMT KLEEREN UIT.

BUDAPEST, VII.,
SZOVETSÉG-UTCA 35-37.**KOVÁCS ANNA**

Budapest, VIII, Üllői-ut 2.

*Bloemen-Handel. Bloemstukken in
smaakvolle uitvoering.
Ontvangt dagelijks nieuwe zendingen.***Nederlanders!** Wij vestigen Uw aandacht op het feit, dat een goede
schoen het beste geneesmiddel is voor mismaakte
of pijnlijke voeten, een schoen, die goed past, niet knelt en den voet
beschermt. Dit schoeisel wordt vervaardigd en aan U geleverd door**L·E·H·N·E·R J·Ó·Z·S·E·F**BUDAPEST, VIII.,
BAROSS-UTCA 1.Leverancier van talrijke
klinieken en ziekenhuizen
te Budapest.**BOON'S CACAO**Spoedige
levering
en
bediening.Wij vestigen de opmerkzaamheid van de Nederlanders
op onze**orthopedische schoenen**
voor dames en heeren.Specialiteit in schoenwerk voor pijnlijke voeten en
afwijkingen in den voetvorm.**Vitéz Róbert, Budapest, VIII, Baross-u. 1.
Hollandi-udvar.****PALUGYAY**
GRAND VIN
DEMI SEC**FERENCZI JOLÁN,** BUDAPEST, IV.,
MUZEUM-KÖRÜT 21.

HONGAARSCH HUISVLIJTHANDWERKEN ANTIQUITEITEN.

Oude en nieuwe Hongaarsche huisvlijthandwerken: borduurwerk, klosse-
kant en naaldwerkkant, filets en applicaties. — Komplete origineele na-
tionaal-kostuums (heeren en boerendracht) alsook afzonderlijke stukken:
mutsen, schorten, doeken enz. tafel- en beddekens kussens. — Moderne
kleeren, blouses, kinderjurkjes, gordijnen, tafelkleeden, kussens enz., be-
werkt naar origineele monsters. — Antieke en moderne Hongaarsche aarde-
werken en houtsnijwerken. — Alle soorten van antiquiteiten, echte kanten,
glaswerk, porcelein, brocaat, tapijten en meubels.**Internationale Export und Import A.-G.**
In BUDAPEST.

Gründung der Ungarischen Allgemeinen Creditbank.

Aktienkapital: K 1.200.000.000

Budapest, Vilmos császár-ut 7. sz.

Telegrammadresse: INTEREXIM.

IJSKASTEN

bij de firma

J. STILLER, Kazinczy-u. 6. BUDAPEST.

Transorient Bank R.-T.

BUDAPEST, IV., ARANYKÉZ-UTCA 2.

Telegram-Adres: TRANSOBANK.

Grondkapitaal en reserves: 800 miljoen Kronen.

BEHANDELT ALLE BANKZAKEN. BEURSAFDEELING

ZAORÁL JÁNOS

Herstellen en slijpen van scheermessen.

Magazijn van zakmessen, scharen, hakmessen enz.

Budapest, VIII., Baross-utca No. 1.

BOEKHANDEL SYNTHESE Lange Voorhout 96 (bij het Tournooiveld)
's GRAVENHAGE.

Steeds voorhanden werken op elk geestelijk gebied.

Catalogus op aanvraag.

Goede kinderboeken.

Abonnementen op de *Hongaarsch-Hollandsche Revue*
worden aldaar aangenomen.Kantwerk, Sluiers, Dames-
modespecialiteiten, Vitrages**HOEPFNER**

hofleverancier

IV., KORONAHERCEG-U. 20.

Hollandi vendégeink Budapesten

A hollandus vendégek első napja Budapesten

A hollandus vendégek a Magyar-Holland Társaság helyisége előtt gyülekeztek, ahol *Kőrösi Henrik* min. tanácsos üdvözölte őket a Magyar-Holland Társaság nevében. Külön villamoskocsikon — vendéglátóik kíséretében — a főváros budai részének megtekintésére indultak. A Palota-tér volt az első állomás, onnan pedig a királyi várba igyekeztek. A Szent György-tér megszemlélése után a várkapornát és a királyi palota kertjét tekintették meg. Délután a hollandus nevelőszülők serege — élén *Le Fèvre* és *Tejen* igazgatókkal — a Margitszigetet látogatták meg, amelynek szépsége elragadta az idegeneket. Este a közoktatásügyi minisztérium meghívására a Városi Színházban a „*Troubadour*“ előadását hallgatták végig. A hollandusokat a színház előcsarnokában a kormány képviselője üdvözölte.

A hollandusok azután *Neugebauer Vilmos* igazgató kalauzolásával az Országos Gyermekvédő Liga intézményeit tekintették meg. Majd a szép nyári estén az Állatkertben volt összejövetel, ahol a Hollandiában nagy sikert aratott Budai Dalárda és a szimfonikus zenekar hangversenyezett a hollandi vendégek tiszteletére. Fogadtatásukra a főváros részéről megjelent *Terstyánszky Kálmán* államtitkár, Budapest székesfőváros kormánybiztosa is. A holland vendégek babérkoszorút nyújtottak át a Budai Dalárdának a magas színvonalu hangverseny kiváló sikerének elismeréséül.

A hollandusok hajókirándulása Visegrádra

A hollandusok a népjóléti minisztérium meghívására kirándultak Visegrádra. Már déli fél egy órakor gyülekeztek az Eötvös-téri hajóállomáson, ahol a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság ezerkétszáz ember befogadására készült hatalmas hajója, az „*Erzsébet királyné*“ ringott, utasait várva a Dunán. Pompás ideje volt a kirándulóknak, a sugaras, nyári délután rekkenő hőségét a Duna kellemes szellője enyhítette s a tiszta, derűs ég alatt lengette a fellobogózott hajó sokszínű zászlódisztét. A rendezőség a hajó indulását délután fél kettőre tűzte ki, azonban még öt perccel kettő előtt is sűrűn érkeztek a hollandusok és a pesti szülők. A hajóhidon *Neugebauer Vilmos*,

az Országos Gyermekvédő Liga igazgatója fogadta az érkezőket. A hajót rendezőbizottságának tagjai voltak még *Büttler Miklós* államtitkár a népjóléti minisztérium, *Kőrösi Henrik* min. tanácsos, a *Néptanítók Lapjának* főszerkesztője, a Magyar-Holland Társaság és *Schopf* vezetője a hajóstársaság igazgatósága részéről. Pontosan két órakor indult a hajó s amint elhagyta a partot, lihegve érkezett a hajóhidra az egyik elkésett hollandi mama nemzeti viseletben, érdekes fejdíszével a haján, de neki már csak az utasok vidám kendőlobogtatásából jutott ki. Csalódottan tért vissza a szállására. A hajón két zenekar szórakoztatta a hatszáznál több hollandi és magyar utast, akik pompás kedvben, gyönyörködtek a dunai hajóút festői látványában. Visegrádon megtekintették a vidék szép és történelmi emlékü helyeit és kellemes benyomások emlékével tértek vissza a hajóra. Az „*Erzsébet királyné*“ este kilenc óra után kötött ki az Eötvös-téri hajóállomáson, ahol sok érdeklődő és hozzátartozó várta a sikerült hajókirándulás utasait.

A hollandusok a Városligetben és Budafokon

Minél több napot töltenek a hollandusok a magyar fővárosban, annál nagyobb rokonszenetet vált ki belőlük a magyarság szeretetteljes vendéglátása. Meleg barátság és szokatlanul nagy érdeklődés nyilatkozik meg minden kijelentésükből s vezetőik, *Tejen* és *Le Fèvre* igazgatók többször igaz meglepedésüket fejezték ki. A Magyar-Holland Társaság tagjai és a hollandusokkal érintkezők körében az a remény támadt, hogy amit a diplomata nem tudtak elintézni a zöld asztalnál, azt majd sikere felé segítik a magyarsággal megbarátkozott hollandus nép érzelmei. Nemcsak a magyarság hálás szeretetének megnyilatkozása kelti fel bennük a segítség gondolatát, hanem az itt látott mindennapi életjelenségek is. A vendégek például roppant csodálkoznak afelett, hogy nálunk a nők is végeznek nehéz testi munkát (az építkezéseknél figyelték meg). Hollandiában ugyanis — mint elmondották — a nő csupán anya s nem eshetik meg, hogy asszony nép férfimunkára, téglát hordani stb. elszegődjék. — A pesti szemlélődések során szombaton délelőtt a Városligetbe mentek ki a földalatti villamoson és megtekintették a Szépművészeti Múzeum képeit, továbbá a Mezőgazdasági és Néprajzi Múzeumot is. A Néprajzi Múzeumban rendkívül meglepődtek

amiatt, hogy az értékes gyűjtemények mily alkalmatlan és megrongálódott helyiségben szoronganak. Délután három óra körül Budafokra rándultak ki, ahol a földmívelési minisztérium meghívására az állami borpincegazdaságot látogatták meg. A budafoki helyi érdekű vasuton kiránduló vendégeket az albertfalvai állomáson magyar viseletbe öltözött fiatal leányok virágcsokrokkal üdvözölték. Budafokon a község előljárósága nagy ünneplő néptömeg közepette fogadta és üdvözölte őket. Az állami borpincében a földmívelésügyi minisztérium részéről *Tahy Jakab* államtitkár volt a vendéglátó gazda. Ünnepies fogadtatás után bemutatták a pincegazdaságot a vendégeknek, akiket *Fledderus* holland főkonzul, *Neugebauer Vilmos*, a Gyermekvédő Liga igazgatója, *Ruffy Pál* ny. államtitkár, *Körösi Henrik* és *Vidor Marcel*, a Magyar-Holland Társaság képviselőjében is elkísért. A hollandusok *Mayer Henrik* földmívelésügyi borászati főnök és *Pettenkoffer Sándor* főfelügyelő kalauzolása mellett néztek meg mindent. A látogatás végén hideg ételekkel és a pincészet legkiválóbb magyar fajboraival terített asztal várta a társaságot. — Egész sereg felköszöntő hangzott el, a hollandusok Magyarországot és a magyar szülőket éltették, majd cigányzene magyar nótáira tánc fejezte be a kirándulást. A kirándulók este visszatértek pesti szállásaikra és vasárnap este félhét órakor a keleti pályaudvarról *Mezőkövesdre utaztak*, hogy megismerjék népművészetünk és népszokásaink eredetiségét, szépségét.

A hollandusok megkoszorúzzák a névtelen hősök szobrát

A hollandus vendégek nevében *Le Fèvre* és *G. Tejen* a Ludovika Akadémia előtt megkoszorúzták a névtelen hősök szobrát. *Le Fèvre* e szókkal tette le a koszorút:

— A Budapesten tartózkodó hollandusok mély hódolattal teszik le ezt a koszorút Magyarország névtelen hőseinek szobrára. A dicső halottak iránt való kegyeletünk egyesül az élők iránti tiszteletünkkel. Adja Isten a magyar hősi halottaknak boldog nyugalmat és Magyarországnak dicsőséges és virágzó életet.

A Magyar-Holland Társaság részéről ott voltak *Körösi Henrik* min. tanácsos, a *Néptanítók Lapja* főszerkesztője és *Vidor Marcel* szerkesztő. Az Országos Gyermekvédő Ligát *Neugebauer Vilmos* igazgató képviselte, *Matterny* és *Bethlenfalvy* ezredesek meleg üdvözlés után bemutatták a vendégeknek a Ludovikát, végül hálás köszönetet mondtak a kegyeletes megemlékezésért.

A hollandusok a Svábhegyen

A fővárosban időző hollandusokat kedden délután *Albrecht* királyi herceg, az Országos Gyermekvédő Liga kormányzó elnöke, a Sváb-

hegyi Nagyszállóban uzsonnán látta vendégül. Megjelentek: *Izabella* főhercegasszony, *Gabriella* főhercegnővel, *Piret* bárónő udvarhölgy és *Mészáros János* prelátus, érseki helynök kíséretében. A vendégeket a liga részéről *Huszár Gyula* és *Neugebauer Vilmos*, a Magyar-Holland Társaság részéről pedig *Körösi Henrik* min. tanácsos és *Vidor Marcel* fogadták, akiket a főhercegi párnak bemutatnak. *Izabella* főhercegnő nagy elismeréssel szólt a hollandus vendégek példaszerű fogadtatásáról, majd asztalához hívta a holland vendégek vezetőit: *Le Fèvre* és *Tejent*, valamint az amsterdami komité elnökét: *Pigge-Boschnét* és *Tejennét*. Az uzsonna alatt *Hegyi Anna* énekével és *Gróh Klára* hegedűjátékával szórakoztatta a vendégeket, négy magyar kislány pedig magyar táncokat adott elő. Az uzsonna után holland vendégeinkkel a társaság hosszabban elbeszélgetett és hálásan megköszönték a magyar gyermekek iránt tanúsított jóságukat. Az ünnepség a Rákóczi-induló eljátszásával ért véget.

A hollandusok elutazása

Julius 2-án utaztak el nemes hollandi vendégeink. A keleti pályaudvar indulási oldalán bucsúztatásukra megjelent *Albrecht* kir. herceg, *Huszár Gyula* kormánybiztos, *Neugebauer Vilmos* királyi tanácsos, az Országos Gyermekvédő Liga igazgatója. A Magyar-Holland Társaságot *Körösi Henrik* min. tanácsos, a *Néptanítók Lapja* főszerkesztője képviselte. — Nagy szeretettel vették körül *C. Bosch-Pigge* urasszonyt a Central Comité amsterdami osztályának vezetőjét, akit az iránta megnyilvánult hatalmas szeretet mélyen meghatott. Virágcsokrokkal árasztottak el, kezeit csókolták és kérték, folytassa tovább emberbaráti munkáját. Jelen voltak még: *Bande Béla*, *Stein Márton*, *Vidor Marcel* igazgatók. Mikor a hollandusok a vonatban elhelyezkedtek, a hollandusok nevében *Le Fèvre* intézett megható beszédet az egybegyültekhez, melyben kifejezést adott a vendégek mély hálájának. Majd *Albrecht* kir. herceg köszönte meg gyönyörű szavakkal a hollandusok látogatását és kérte őket tartsák meg tovább szeretetüket Magyarország iránt. Végül *Körösi Henrik* miniszteri tanácsos bucsúztatta el a vendégeket a Magyar-Holland Társaság nevében, mélyen megindító, költői szárnyalású beszéddel, mely könnyekig meghatotta a hollandusokat. Különösen fölhívta a vendégek figyelmét a magyar tanitóságra, — mely a mai magyar nemzedéket nevelte és azon kívánságának adott kifejezést, hogy a két nemzet közelebbi kapcsolatára jótékony hatással volna a hollandi tanitóság megismerése. Kérte a vendégeket, adják át a hollandi tanítóknak a Magyar-Holland Társaság üdvözlését.

A vonat a pályaudvaron összesereglett ezernyi tömeg kendőlobogtatása és éljenzése közben elindult.